

SPRENDIMAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 243/2012/ES

2012 m. kovo 14 d.

kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus teisėkūros procedūra priimamo akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydamiESI įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

(1) remiantis 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų Direktyva) ⁽³⁾, Komisija gali teikti Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais nustatomos daugiametės radijo spektro politikos programos. Tos programos turėtų nustatyti naudojimosi radijo spektru strateginio planavimo ir derinimo pagal direktyvas, taikomas elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms, politikos kryptis ir tikslus. Tos politikos kryptys ir tikslai turėtų būti susiję su radijo spektro, kurio reikia vidaus rinkai sukurti ir veikti, prieinamumu ir veiksmingu naudojimu. Radijo spektro politikos programa (toliau – programa) turėtų būti siekiama tikslų ir remiami pagrindiniai veiksmai, išdėstyti 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikate dėl strategijos „Europa 2020“ ir 2010 m. rugpjūčio 26 d. Komisijos komunikate dėl Europos skaitmeninės darbotvarkės, ir ji

yra vienas iš 50 prioritetinių veiksmų, išvardytų 2010 m. lapkričio 11 d. Komisijos komunikate „Kuriamas Bendrosios rinkos aktas“;

(2) šiuo sprendimu neturėtų būti daromas poveikis galiojančiai Sąjungos teisei, visų pirma 1999 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 1999/5/EB dėl radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bei abipusio jų atitikties pripažinimo ⁽⁴⁾, 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos Direktyva) ⁽⁵⁾, 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų Direktyva) ⁽⁶⁾, Direktyvai 2002/21/EB, taip pat 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimui Nr. 676/2002/EB dėl radijo spektro politikos teisinio reguliavimo pagrindų Europos bendrijoje (Sprendimas dėl radijo spektro) ⁽⁷⁾. Šiuo sprendimu taip pat neturėtų būti daromas poveikis pagal Sąjungos teisę nacionaliniu lygmeniu taikomoms priemonėms, kuriomis siekiama bendro intereso tikslų, ypač tikslų, susijusių su turinio reguliavimu ir audiovizualine politika; neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių teisei tvarkyti ir naudoti savo radijo spektrą viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo bei gynybos tikslais;

(3) radijo spektras yra labai svarbus viešasis išteklius, naudojamas ypač svarbiuose sektoriuose ir paslaugose, įskaitant judrųjį, belaidį plačiajuostį ir palydovinį ryšį, televizijos ir radijo transliavimą, transportą, radiolokaciją, taip pat tokias taikymo sritis kaip signalizacija, nuotolinis valdymas, klausos aparatai, mikrofonai ir medicinos įranga. Jo reikia viešosioms tarnyboms, pavyzdžiui, saugumo ir saugos tarnyboms, įskaitant civilinę saugą, taip pat mokslinei veiklai, pavyzdžiui, meteorologijai, Žemės stebėjimui, radioastronomijai ir kosmoso tyrimams. Lengvos prieigos prie radijo spektro suteikimas taip pat yra svarbus užtikrinant elektroninių ryšių paslaugų teikimą, ypač piliečiams ir įmonėms, esantiems atokiose ir retai apgyvendintose vietovėse, pavyzdžiui, kaimo vietovėse arba salose. Todėl radijo spektro reguliavimo priemonės reikšmingos ekonomikos, saugos, sveikatos, viešojo intereso, kultūros, mokslo, socialinėje, aplinkos ir technikos srityse;

⁽¹⁾ OL C 107, 2011 4 6, p. 53.

⁽²⁾ 2011 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2011 m. gruodžio 13 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą. 2012 m. vasario 15 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 33.

⁽⁴⁾ OL L 91, 1999 4 7, p. 10.

⁽⁵⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 7.

⁽⁶⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 21.

⁽⁷⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 1.

- (4) turėtų būti patvirtintas atnaujintas ekonominis ir socialinis požiūris į radijo spektro valdymą, skirstymą ir naudojimą. Tame požiūryje ypač daug dėmesio turėtų būti skirta radijo spektro politikai, siekiant užtikrinti didesnę radijo spektro veiksmingumą, geresnę dažnių planavimą ir apsaugos nuo antikonkurencinio elgesio priemones;
- (5) Sąjungos lygmeniu strategiškai planuojant ir derinant radijo spektro naudojimą turėtų būti sustiprinta belaidžio elektroninio ryšio paslaugų ir įrangos vidaus rinka, taip pat kita su radijo spektro naudojimu susijusi Sąjungos politika, ir taip sukurta naujų galimybių diegti inovacijas, kurti darbo vietas ir tuo pat metu prisidėta prie ekonomikos atgaivinimo ir socialinės integracijos visoje Sąjungoje, kartu atsižvelgiant į ypatingą socialinę, kultūrinę ir ekonominę radijo spektro vertę;
- (6) radijo spektro tinkamo naudojimo suderinimas taip pat gali būti naudingas užtikrinant elektroninių ryšių paslaugų kokybę ir yra būtinas norint sukurti masto ekonomiją, kurios sąlygomis mažėtų belaidžių tinklų diegimo išlaidos ir kaina, kurią už belaidžio ryšio prietaisus moka vartotojai. Tuo tikslu Sąjungai reikia politikos programos, kuri būtų taikoma vidaus rinkai visose su radijo spektro naudojimu susijusiose Sąjungos politikos srityse, pavyzdžiui, elektroninių ryšių, mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir kosmoso, transporto, energetikos bei audiovizualinės politikos srityse;
- (7) programa turėtų būti skatinama konkurencija ir padeda kurti realios bendrosios skaitmeninės rinkos pagrindą;
- (8) programa visų pirma turėtų būti remiama strategija „Europa 2020“, atsižvelgiant į teikiant belaidžio ryšio paslaugas suteikiamas dideles galimybes skatinti žiniomis grindžiamą ekonomiką, kurti ir remti nuo informacinių ir ryšio technologijų priklausomus sektorius ir įveikti skaitmeninę atskirtį. Dėl to, kad vis daugiau naudojamos visų pirma audiovizualinės žiniasklaidos paslaugomis ir internetiniu turiniu, didėja spartos ir aprėpties paklausa. Programa taip pat yra vienas iš svarbiausių Europos skaitmeninės darbotvarkės, kurioje numatyta užtikrinti spartųjį plačiajuostį interneto ryšį būsimoje tinklais ir žiniomis grindžiamoje ekonomikoje, veiksmų, ja nustatomas plataus užmojo tikslas – garantuoti visuotinę plačiajuosčio ryšio aprėptį. Kuo didesnės spartos ir pajėgumo tiek laidinio, tiek belaidžio plačiajuosčio ryšio užtikrinimas padeda siekti tikslo, kad ne vėliau kaip 2020 m. visi Sąjungos namų ūkiai turėtų galimybę turėti ne mažesnę kaip 30 Mb/s, o bent pusė – ne mažesnę kaip 100 Mb/s spartos plačiajuostę prieigą; tai labai svarbu siekiant skatinti ekonomikos augimą ir pasaulinį konkurencingumą ir taip užtikrinti ekonominę ir socialinę bendrosios skaitmeninės rinkos tvarią naudą. Šia programa taip pat turėtų būti remiama ir skatinama kituose sektoriuose įgyvendinama Sąjungos politika,
- pavyzdžiui, tvarios aplinkos ir ekonominės bei socialinės visų Sąjungos piliečių įtraukties politika. Atsižvelgiant į belaidžių taikomųjų sistemų svarbą inovacijoms, programa taip pat yra viena iš svarbiausių Sąjungos inovacijų politikos rėmimo iniciatyvų;
- (9) programa turėtų būti sukurta pagrindas vystymuisi – tuo remdamasi Sąjunga gali būti lydere plačiajuosčio belaidžio ryšio spartos, judrumo, aprėpties ir pajėgumo srityse. Toks lyderės vaidmuo nepaprastai svarbus siekiant sukurti konkurencingą bendrąją skaitmeninę rinką, kuri atvertų vidaus rinką visiems Sąjungos piliečiams;
- (10) programoje valstybėms narėms ir Sąjungos institucijoms turėtų būti nurodyti pagrindiniai principai ir tikslai iki 2015 m., taip pat nustatytos konkrečios įgyvendinimo iniciatyvos. Nors radijo spektro valdymas vis dar iš esmės yra nacionalinės kompetencijos dalykas, jis turėtų būti vykdomas pagal galiojančią Sąjungos teisę ir turėtų būti sudarytos sąlygos imtis veiksmų siekiant vykdyti Sąjungos politiką;
- (11) programoje taip pat turėtų būti atsižvelgta į Sprendimą Nr. 676/2002/EB ir į Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (toliau – CEPT) techninę kompetenciją, kad radijo spektru grindžiama ir Europos Parlamento ir Tarybos sutarta Sąjungos politika galėtų būti įgyvendinta taikant technines įgyvendinimo priemones, pabrėžiant, kad prireikus tokių priemonių galima imtis siekiant įgyvendinti jau taikomą Sąjungos politiką;
- (12) kad būtų užtikrinta lengva prieiga prie radijo spektro, gali reikėti sukurti naujoviškas leidimų rūšis, kaip antai kolektyvinį radijo spektro naudojimą ar pasidalijimą infrastruktūra, kurios taikymui Sąjungoje gali būti sudarytos palankesnės sąlygos nustatčius geriausių praktiką ir skatinant dalintis informacija, taip pat nustatčius tam tikras bendras arba panašias radijo spektro naudojimo sąlygas. Jei nekyla pavojus, kad trukdžiai apsunkins kitų paslaugų plėtrą, reikėtų visų pirma išnagrinėti galimybes išduoti bendruosius leidimus (tokios leidimų rūšys reikalauja mažiausiai pastangų);
- (13) nors vadinamosios „kognityvinės technologijos“ vis dar technologinės plėtros etape, jas jau reikėtų toliau tirti, be kita ko, sudarant palankesnes sąlygas dalintis darbo rezultatais remiantis geolokacija;
- (14) prekyba radijo spektro naudojimo teisėmis, kartu nustatčius lankstesnes naudojimo sąlygas, galėtų duoti nemažai naudos ekonomikos augimui. Todėl, jei Sąjungos teisėje jau nustatytos dažnių juostų lankstesnio naudojimo sąlygos, turėtų būti nedelsiant leista prekiauti tų juostų naudojimo teisėmis pagal Direktyvą 2002/21/EB. Dalijantis geriausios praktikos pavyzdžiais tokių dažnių juostų leidimų suteikimo sąlygų ir tvarkos srityje, taip pat bendrai taikant priemones, kuriomis siekiama neleisti

- kaupti radijo spektro naudojimo teisių, nes tai galėtų įtvirtinti dominuojamąją padėtį, arba išvengti atvejų, kai tokios teisės lieka nepagrįstai nepanaudotos, padėtų visoms valstybėms narėms suderintai nustatyti šias priemones, o visoje Sąjungoje būtų paprasčiau įsigyti tokias teises. Kolektyvinis (arba pasidalijamasis) radijo spektro naudojimas – kai neapibrėžtas skaičius nepriklausomų vartotojų ir (arba) prietaisų vienu metu konkrečioje geografinėje zonoje tam tikromis aiškiai apibrėžtomis sąlygomis turi prieigą prie radijo spektro tame pačiame dažnių diapazone – turėtų būti puoselėjamas, kai taikoma, nedarant poveikio Direktyvos 2002/20/EB nuostatoms, susijusioms su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis;
- (15) Europos skaitmeninėje darbotvarkėje pabrėžiama, kad belaidis plačiajuostis ryšys yra svarbi priemonė konkurencijai skatinti, vartotojų pasirinkimo galimybės gerinti ir prieigai kaimo ir kitose vietovėse, kuriose diegti laidinių plačiajuostį ryšį sunku arba ekonomiškai neperspektyvu, plėtoti. Tačiau valdant radijo spektrą gali būti pakeistas rinkos dalyvių vaidmuo ir jų įtaka (pavyzdžiui, jei esami naudotojai įgyja nepagrįstą konkurencinį pranašumą), o tai gali turėti įtakos konkurencijai. Ribota prieiga prie radijo spektro, ypač kai sumažėja reikiamas radijo spektras, gali būti kliūtis į rinką patekti naujoms paslaugoms arba taikomosios sistemoms ir gali stabdyti inovacijas ir konkurenciją. Naujų radijo spektro naudojimo teisių įsigijimo būdai (įskaitant radijo spektro naudojimo teisių perdavimą, nuomavimą arba kitokius naudotojų sandorius) ir nustatyti nauji lankstūs radijo spektro naudojimo kriterijai gali daryti poveikį esamai konkurencinei padėčiai. Todėl valstybės narės turėtų imtis tinkamų *ex ante* arba *ex post* reguliavimo priemonių (pavyzdžiui, imtis veiksmų siekiant iš dalies pakeisti galiojančias teises, tam tikrais atvejais neleisti įsigyti radijo spektro naudojimo teisių, nustatyti sąlygas, susijusias su radijo spektro atsargų kaupimu ir efektyviu jo naudojimu, pavyzdžiui, tokias, kurios nurodytos Direktyvoje 2002/21/EB, apriboti kiekvienos įmonės turimo radijo spektro kiekį arba neleisti kaupti pernelyg daug radijo spektro naudojimo teisių), kad būtų išvengta konkurencijos iškraipymo, pagal pagrindinius Direktyvos 2002/20/EB ir 1987 m. birželio 25 d. Tarybos direktyvos 87/372/EEB dėl dažnių juostų, kurios turi būti paliktos viešajam paneuropiniam koriniam skaitmeniniam antžeminiam judriajam ryšiui suderintai diegti Bendrijoje ⁽¹⁾ (GSM direktyva), principus;
- (16) parengus esamo radijo spektro naudojimo aprašą kartu su technologijų tendencijų bei radijo spektro būsimo poreikio ir paklausos analize, visų pirma 400 MHz ir 6 GHz diapazone, turėtų būti sudarytos galimybės nustatyti dažnių juostas, kuriose veiksmingumas galėtų būti padidintas, taip pat pasidalijimo radijo spektru galimybes, naudingas tiek komerciniam, tiek viešajam sektoriams. Esamų radijo spektro naudojimo būdų aprašo sudarymo ir palaikymo metodikoje turėtų būti tinkamai atsižvelgta į metodikos sukuriama administracinę našta valdymo institucijoms ir turėtų būti siekiama kuo labiau sumažinti tą našta. Todėl rengiant esamų radijo spektro panaudojimo būdų aprašo sudarymo metodiką turėtų būti visapusiškai atsižvelgta į valstybių narių pateiktą informaciją pagal 2007 m. gegužės 16 d. Komisijos sprendimą 2007/344/EB dėl suderintų galimybių gauti informaciją apie radijo spektro naudojimą Bendrijoje ⁽²⁾;
- (17) pagal Direktyvą 1999/5/EB nustatyti darnieji standartai būtini siekiant užtikrinti efektyvų radijo spektro naudojimą ir turėtų atitikti nustatytas teises bendro naudojimo sąlygas. Europos ne radijo elektros įrangos ir elektroninės įrangos bei tinklų standartais taip pat turėtų būti vengiama trikdyti radijo spektro naudojimą. Dėl to, kad belaidžių įrenginių, taikomųjų sistemų skaičius ir tankis didėja, ir dėl radijo spektro naudojimo tikslų įvairovės atsiranda toks bendras poveikis, kad dabartinių trukdžių valdymo metodų nepakanka. Todėl šie metodai, taip pat imtuvų charakteristikos ir tobulesni trukdžių išvengimo mechanizmai turėtų būti išnagrinėti ir dar kartą įvertinti;
- (18) kai tinkama, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti kompensacines priemones, susijusias su perėjimo sąnaudomis;
- (19) vadovaujantis Europos skaitmeninės darbotvarkės tikslais, belaidis plačiajuostis ryšys galėtų būti labai naudingas ekonomikos atsigavimui ir augimui, jei būtų skirta pakankamai radijo spektro, radijo spektro naudojimo teisės būtų suteikiamos greitai, o prekybą radijo spektru būtų leidžiama pritaikyti prie rinkos raidos. Europos skaitmeninėje darbotvarkėje raginama, kad ne vėliau kaip 2020 m. visiems Sąjungos piliečiams būtų užtikrinta bent 30 Mb/s spartos plačiajuostė prieiga. Todėl radijo spektras, kuris jau reguliuojamas pagal galiojančius Komisijos sprendimus, turėtų būti skiriamas tuose sprendimuose nustatytais sąlygomis. Priklausomai nuo paklausos rinkoje, ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. remiantis Direktyva 2002/20/EB turėtų būti įvykdytos leidimų naudoti radijo spektrą antžeminiam ryšiui suteikimo procedūros, kad visiems būtų užtikrinta lengva prieiga prie belaidžio plačiajuosčio ryšio, visų pirma radijo dažnių juostose, nurodytose Komisijos sprendimuose 2008/411/EB ⁽³⁾, 2008/477/EB ⁽⁴⁾ ir 2009/766/EB ⁽⁵⁾. Palydovinė plačiajuostė prieiga galėtų būti greitas ir praktiškai įmanomas sprendimas siekiant papildyti antžemines plačiajuosčio ryšio paslaugas ir užtikrinti aprėptį atokiausiose Sąjungos vietovėse;

⁽¹⁾ OL L 196, 1987 7 17, p. 85.

⁽²⁾ OL L 129, 2007 5 17, p. 67.

⁽³⁾ 2008 m. gegužės 21 d. Komisijos sprendimas 2008/411/EB dėl 3 400–3 800 MHz dažnių juostos antžeminėms sistemoms, kuriomis Bendrijoje galima teikti elektroninių ryšių paslaugas, suderinimo (OL L 144, 2008 6 4, p. 77).

⁽⁴⁾ 2008 m. birželio 13 d. Komisijos sprendimas 2008/477/EB dėl 2 500–2 690 MHz dažnių juostos suderinimo antžeminėms sistemoms, kuriomis Bendrijoje galima teikti elektroninio ryšio paslaugas (OL L 163, 2008 6 24, p. 37).

⁽⁵⁾ 2009 m. spalio 16 d. Komisijos sprendimas 2009/766/EB dėl 900 ir 1 800 MHz dažnių juostų suderinimo antžeminėms sistemoms, kuriomis galima teikti Europos masto elektroninių ryšių paslaugas Bendrijoje (OL L 274, 2009 10 20, p. 32).

- (20) kai tinkama, turėtų būti nustatyta lankstesnė tvarka, reglamentuojanti radijo spektro naudojimą, siekiant skatinti inovacijas ir didelės spartos plačiajuosčio ryšio jungtis, kurios įmonėms padėtų sumažinti išlaidas ir padidinti jų konkurencingumą bei suteiktų galimybes sukurti naujas sąveikas internetines paslaugas, pvz., švietimo, sveikatos ir visuotinės svarbos paslaugų srityse;
- (21) Europoje esant beveik 500 mln. didelės spartos plačiajuosčių priegai turinčių žmonių, būtų prisidedama prie vidaus rinkos vystymosi, sukuriant pasaulyje unikalią kritinę naudotojų masę, o tai visiems regionams atvertų naujų galimybių, kiekvienam naudotojui sukurtų papildomos vertės, o Sąjungai suteiktų pajėgumų būti pasaulyje pirmaujančia žinių ekonomika. Todėl spartus plačiajuosčio ryšio įdiegimas būtinas siekiant plėtoti Europos produktyvumą ir kurti naujas ir mažas įmones, galinčias tapti įvairių sektorių, pvz., sveikatos priežiūros, gamybos ir paslaugų pramonės, lyderėmis;
- (22) 2006 m. Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga (toliau – TTS) pateikė vertinimą, kad 2020 m. kiekvieno TTS regiono, įskaitant Europą, komercinei judriojo ryšio pramonei reiktų 1 280–1 720 MHz dažnių juostos radijo spektro tarptautinių judriojo ryšio telekomunikacijų 2000 (angl. IMT-2000) ir IMT pažangiųjų sistemų (t. y., 3G ir 4G judriojo ryšio komunikacijų) plėtrai. Pažymėtina, kad mažesnis dydis (1 280 MHz) viršija kai kurioms šalims nustatytus reikalavimus. Be to, yra šalių, kurių atžvilgiu nustatytas didesnį dydį (1 720 MHz) viršijantis reikalavimas. Abu šie dydžiai apima jau naudojamą arba planuojamą naudoti radijo spektrą, numatytą Prie-IMT sistemoms, IMT-2000 ir jų patobulinimams. Jei nebus atlaisvinamas reikalingas radijo spektras (pageidautina suderintu būdu pasauliniu lygmeniu), judriojo ryšio tinklų pajėgumo apribojimai sudarys kliūčių naujoms paslaugoms ir ekonomikos augimui;
- (23) 800 MHz dažnių juosta (790–862 MHz) yra optimali siekiant užtikrinti didelių teritorijų aprėptį belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugomis. Remiantis techninių sąlygų derinimu pagal Sprendimą 2010/267/ES ir 2009 m. spalio 28 d. Komisijos rekomendacija „Veiksmingesnis „skaitmeninio dividendo“ naudojimas Europos Sąjungoje“⁽¹⁾, kurioje raginama antžeminį analoginį transliavimą nutraukti ne vėliau kaip 2012 m. sausio 1 d., taip pat atsižvelgiant į sparčius nacionalinio reguliavimo pokyčius, ta dažnių juosta elektroninio ryšio paslaugoms Sąjungoje turėtų būti iš esmės suteikta ne vėliau kaip 2013 m. Ilgesniu laikotarpiu būtų galima numatyti ir papildomą radijo spektrą, atsižvelgiant į technologijos tendencijų analizės rezultatus, su radijo spektru susijusius ateities poreikius ir jo paklausą. Atsižvelgiant į 800 MHz dažnių juostos tinkamumą transliuoti didelėse teritorijose, aprėpties masto reikalavimai, kai tinkama, galėtų būti susieti su teisėmis;
- (24) didesnės belaidžio plačiajuosčio ryšio galimybės nepaprastai svarbios siekiant suteikti kultūros sektoriui naujas platinimo platformas ir taip sudaryti sąlygas sėkmingai to sektoriaus raidai ateityje;
- (25) belaidės priegos sistemos, įskaitant vietinius radijo ryšio tinklus, be licencijų gali išeiti už šiuo metu joms skiriamų dažnių juostų ribų. Atsižvelgiant į dabartinio radijo spektro naudojimo ir naujo radijo spektro poreikio aprašą, taip pat atsižvelgiant į radijo spektro naudojimą kitais tikslais, turėtų būti įvertinta, ar reikia ir ar įmanoma taikyti nelicencijuojamo radijo spektro skirstymą belaidės priegos sistemoms, įskaitant vietinius radijo ryšio tinklus 2,4 GHz ir 5 GHz dažnių juostose;
- (26) nors transliavimas išliks svarbi turinio platinimo platforma, nes jis tebėra ekonomiškiausia visuotinio platinimo platforma, laidinis arba belaidis plačiajuosčių ryšys ir kitos naujos paslaugos kultūros sektoriui atveria naujų galimybių padidinti savo platinimo platformų įvairovę, teikti paslaugas pagal pareikalavimą ir išnaudoti labai padidėjusio duomenų srauto teikiamą ekonominį potencialą;
- (27) norėdamos sutelkti dėmesį į daugiametės programos prioritetus, valstybės narės ir Komisija turėtų bendradarbiauti, kad paremtų tikslą sudaryti Sąjungai galimybes pirmauti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugų srityje, atlaisvinant pakankamai radijo spektro ekonomiškai perspektyviose dažnių juostose, kad tos paslaugos būtų plačiai prieinamos, ir šį tikslą pasiekti;
- (28) kadangi bendras požiūris ir masto ekonomija yra itin svarbūs plėtojant plačiajuosčių ryšį visoje Sąjungoje, taip pat neleidžiant iškreipti konkurencijos ir suskaidyti rinkos tarp valstybių narių, valstybės narės tarpusavyje ir kartu su Komisija, veikdamos suderintai, turėtų nustatyti tam tikrą geriausią praktiką leidimų išdavimo sąlygų ir procedūrų klausimais. Tokios sąlygos ir procedūros galėtų būti aprėpties įpareigojimai, radijo spektro bloko dydis, teisių suteikimo terminas, prieiga virtualiųjų judriojo ryšio tinklų operatoriams ir radijo spektro naudojimo teisių galiojimo trukmė. Atsižvelgiant į prekybos radijo spektru svarbą radijo spektro naudojimo veiksmingumo didinimui ir belaidės įrangos bei paslaugų vidaus rinkos plėtojimui, tos sąlygos ir procedūros turėtų būti taikomos belaidžiam ryšiui paskirtoms dažnių juostoms, kurių naudojimo teisės gali būti perduotos arba išnuomos;
- (29) papildomo radijo spektro galėtų prirėkti kituose, pavyzdžiui, transporto (saugos, informacijos ir valdymo sistemos), mokslinių tyrimų ir plėtos (toliau – MTP), e. sveikatos, e. įtraukties ir prirėkus – visuomenės apsaugos bei pagalbos nelaimės atveju sektoriuose, atsižvelgiant į tai, kad šiais atvejais, siekiant šias paslaugas teikti greitai ir veiksmingai, dažniau naudojamas vaizdo informacijos ir duomenų perdavimas. Optimizuojant radijo spektro politikos ir MTP sinergiją, taip pat atliekant įvairių radijo

⁽¹⁾ OL L 308, 2009 11 24, p. 24.

- spekto naudotojų radijo spektro suderinamumo tyrimus, turėtų būti paskatintos inovacijos. Be to, atsižvelgiant į mokslinių tyrimų, atliktų pagal Mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintąją bendrąją programą (2007–2013 m.), rezultatus, būtina išnagrinėti, kokie yra radijo spektro poreikiai projektų, kurie galėtų suteikti didelių ekonominių arba investicinių galimybių, atveju, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms skirtų projektų, kaip antai, kognityviosios radijo įrangos arba e. sveikatos projektų atveju. Kad MTP ir mokslinė veikla nenutrūktų, taip pat turėtų būti užtikrinta tinkama apsauga nuo žalingųjų trukdžių;
- (30) strategijoje „Europa 2020“ nustatyti tvarios ir konkurencingos ekonomikos, kurioje energija naudojama efektyviai, tikslai, pavyzdžiui, ne vėliau kaip 2020 m. 20 % padidinti energijos naudojimo efektyvumą. Europos skaitmeninėje darbotvarkėje pabrėžiama informacinių ir ryšių technologijų sektoriaus svarba. Pasiūlytos šios priemonės: visoje Sąjungoje sparčiau diegti pažangiąsias energetikos valdymo sistemas (pažangiuosius tinklus ir pažangiąsias matavimo sistemas), kurios naudojamomis ryšio galimybėmis mažina energijos suvartojimą, taip pat – kurti intelektines transporto sistemas ir pažangų transporto valdymą, kad būtų sumažintas transporto sektoriuje išmetamas anglies dioksido kiekis. Veiksmingai naudojant su radijo spektru susijusias technologijas, taip pat galėtų būti prisidėta mažinant radijo įrangos suvartojamos elektros energijos kiekį ir mažinant jos poveikį aplinkai kaimo ir atokiose vietovėse;
- (31) taikant nuoseklų požiūrį į leidimų naudoti radijo spektrą išdavimą Sąjungoje, turėtų būti visapusiškai atsižvelgiama į visuomenės sveikatos apsaugą nuo elektromagnetinių laukų, kuri yra labai svarbi siekiant užtikrinti piliečių gerovę. Laikantis 1999 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacijos 1999/519/EB dėl elektromagnetinių laukų poveikio plačiam visuomenei ribojimo (0 Hz–300 GHz) ⁽¹⁾, būtina užtikrinti, kad būtų nuolat stebimas radijo spektro naudojimo jonizuojantysis ir nejonizuojantysis poveikis sveikatai, įskaitant faktinį suminį poveikį, atsirandantį, kai vis įvairesnei įrangai naudojami įvairūs radijo spektro dažniai;
- (32) siekiant tokių svarbiausių viešojo intereso tikslų kaip gyvybės apsauga, reikia suderintų techninių sprendimų, užtikrinančių valstybių narių saugos ir skubios pagalbos tarnybų sąveiką. Nuosekliai turėtų būti teikiama pakankamai radijo spektro, kad būtų kuriamos ir laisvai platinamos saugos paslaugos ir prietaisai, taip pat naujoviški visos Europos arba sąveikieji saugos ir skubios pagalbos sprendimai. Tyrimais atskleista, kad per artimiausius 5–10 metų visoje Sąjungoje papildomai reikės suderinto žemesnių nei 1 GHz dažnių radijo spektro, kad visuomenės apsaugai ir pagalbos nelaimės atveju teikimui būtų užtikrintos judriojo plačiajuosčio ryšio paslaugos;
- (33) radijo spektro reguliavimui būdingi svarbūs tarpvalstybiniai arba tarptautiniai aspektai, susiję su sklidimo charakteristikomis, tarptautiniu rinkų, priklausomų nuo radijo ryšiu grindžiamų paslaugų, pobūdžiu ir būtinybe išvengti tarpvalstybinių žalingųjų trukdžių;
- (34) atsižvelgiant į susijusią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, tuo atveju, kai tarptautinio susitarimo dalykas iš dalies priklauso Sąjungos, o iš dalies – valstybių narių kompetencijai, labai svarbu užtikrinti glaudų valstybių narių ir Sąjungos institucijų bendradarbiavimą. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką aiškinama, kad ta pareiga bendradarbiauti grindžiama vieningo atstovavimo Sąjungai ir jos valstybėms narėms tarptautiniu mastu principu;
- (35) tam, kad valstybės narės galėtų įvykdyti savo išpareigojimus dažnių derinimo srityje pagal Sąjungos teisę, joms taip pat gali prireikti paramos dažnių derinimo klausimu dvišalėse derybose su kaimyninėmis Sąjungai nepriklausančiomis šalimis, įskaitant šalis kandidates ir stojančiąsias šalis. Tai taip pat turėtų padėti išvengti žalingųjų trukdžių, padidinti radijo spektro naudojimo veiksmingumą ir suvienodinti radijo spektro naudojimą net už Sąjungos sienų;
- (36) siekiant įgyvendinti šio sprendimo tikslus, svarbu sutvirtinti esamą institucijų struktūrą, skirtą Sąjungos lygmeniu koordinuoti radijo spektro politiką ir valdymą, be kita ko, klausimais, kurie tiesiogiai aktualūs dviem ar kelioms valstybėms narėms, visapusiškai atsižvelgiant į nacionalinių administracijų kompetenciją ir profesinę patirtį. Taip pat itin svarbu, kad standartizacijos įstaigos, mokslinių tyrimų institucijos ir CEPT bendradarbiautų ir koordinuotų savo veiklą;
- (37) siekiant užtikrinti vienodas šio sprendimo įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamos laikantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ⁽²⁾;
- (38) kadangi šio sprendimo tikslo, t. y., nustatyti daugiametę radijo spektro politikos programą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydama Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

⁽¹⁾ OL L 199, 1999 7 30, p. 59.

⁽²⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

- (39) Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų pateikti ataskaitą apie šio sprendimo įgyvendinimo rezultatus, taip pat apie planuojamus būsimus veiksmus;
- (40) rengdama pasiūlymą, Komisija visapusiškai atsižvelgė į Radijo spektro politikos grupės, įsteigtos pagal Komisijos sprendimą 2002/622/EB ⁽¹⁾, nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Tikslas ir taikymo sritis

1. Šiuo sprendimu nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa, skirta radijo spektro naudojimo strateginiam planavimui ir suderinimui, siekiant užtikrinti vidaus rinkos veikimą su radijo spektro naudojimu susijusiose Sąjungos politikos srityse, pavyzdžiui, elektroninių ryšių, mokslinių tyrimų, technologinės plėtros bei kosmoso, transporto, energetikos ir audiovizualinėje srityse.

Šis sprendimas neturi įtakos galimybėms turėti pakankamai radijo spektro kitoms Sąjungos politikos sritims, pavyzdžiui, civilinės saugos ir pagalbos nelaimės atveju, ir bendros saugumo ir gynybos politikos sritims.

2. Šiuo sprendimu nedaromas poveikis galiojančiai Sąjungos teisei, visų pirma direktyvoms 1999/5/EB, 2002/20/EB bei 2002/21/EB, ir, vadovaujantis šio sprendimo 6 straipsniu, Sprendimui Nr. 676/2002/EB bei Sąjungos teisę atitinkančioms nacionaliniu lygmeniu taikomoms priemonėms.

3. Šis sprendimas nedaro poveikio nacionaliniu lygmeniu taikomoms priemonėms, kurios visiškai atitinka Sąjungos teisę ir kuriomis siekiama bendrojo intereso tikslų, ypač susijusių su turinio reguliavimu ir audiovizualine politika.

Šis sprendimas nedaro poveikio valstybių narių teisei tvarkyti ir naudoti savo radijo spektrą viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo bei gynybos tikslais. Kai šis sprendimas arba priemonės, pagal jį patvirtintos 6 straipsnyje nurodytose dažnių juostose, turi įtakos radijo spektrui, naudojamam valstybės narės išskirtinai ir tiesiogiai savo visuomenės saugumo užtikrinimo arba gynybos tikslais, valstybė narė, kiek tai būtina, gali tą dažnių juostą toliau naudoti visuomenės saugumo ir gynybos tikslais, kol atitinkamai šio sprendimo arba pagal jį patvirtintos priemonės įsigaliojimo datą juostoje esančių sistemų veikimas pamažu nutraukiamas. Ta valstybė narė tinkamai praneša Komisijai apie savo sprendimą.

2 straipsnis

Bendrieji reguliavimo principai

1. Valstybės narės skaidriai bendradarbiauja tarpusavyje ir su Komisija, siekdamos užtikrinti, kad visoje Sąjungoje būtų nuosekliai taikomi šie bendrieji reguliavimo principai:

- kuo tinkamesnė ir paprastesnė leidimų sistema taikoma taip, kad būtų užtikrintas kuo didesnis radijo spektro naudojimo lankstumas ir veiksmingumas. Tokia leidimų sistema grindžiama objektyviais, skaidriais, nediskriminaciniais ir proporcingais kriterijais;
- skatinamas vidaus rinkos vystymasis, prisidedant prie to, kad ateityje visoje Sąjungoje būtų teikiamos skaitmeninės paslaugos, ir skatinant veiksmingą konkurenciją;
- skatinama konkurencija ir inovacijos, atsižvelgiant į tai, kad siekiant sudaryti palankesnes sąlygas plačiajuosčio ryšio paslaugų prieinamumui ir veiksmingai reaguoti į padidėjusį duomenų srautą belaidžiu ryšiu, reikia vengti žalingųjų trukdžių ir užtikrinti techninę paslaugų kokybę;
- nustatant technines radijo spektro naudojimo sąlygas, visapusiškai atsižvelgiama į atitinkamą Sąjungos teisę, įskaitant dėl elektromagnetinių laukų poveikio visuomenei apribojimo;
- radijo spektro naudojimo teisių srityje, kai tai įmanoma, propaguojami technologijų ir paslaugų neutralumo principai.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje apibrėžtų bendrųjų reguliavimo principų, elektroniniams ryšiams, vadovaujantis Direktyvos 2002/21/EB 8a, 9a ir 9b straipsniais ir Sprendimu Nr. 676/2002/EB, taikomi šie konkretūs principai:

- teisių naudoti radijo spektrą elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms ir individualių radijo dažnių naudojimo teisių perdavimo ar nuomos atžvilgiu laikomasi technologijų ir paslaugų neutralumo principo;
- skatinamas radijo dažnių naudojimo visoje Sąjungoje derinimas, kad būtų atsižvelgiama į būtinybę užtikrinti jų veiksmingą ir rezultatyvų naudojimą;
- sudaromos palankesnės sąlygos didesniai belaidžiu ryšiu perduodamų duomenų srautui ir plačiajuosčio ryšio paslaugoms (visų pirma skatinant lankstumą ir inovacijas), atsižvelgiant į poreikį vengti žalingųjų trukdžių ir užtikrinti techninę paslaugų kokybę.

3 straipsnis

Politikos tikslai

Siekdamos sutelkti dėmesį į šio sprendimo prioritetus, valstybės narės ir Komisija bendradarbiauja, kad paremtų ir pasiektų šiuos politikos tikslus:

- skatinti veiksmingą radijo spektro valdymą ir naudojimą, siekiant kuo geriau patenkinti didėjančią dažnių naudojimo poreikį, atsižvelgiant į svarbią socialinę, kultūrinę ir ekonominę radijo spektro vertę;

⁽¹⁾ OL L 198, 2002 7 27, p. 49.

- b) siekti, kad būtų pakankamai ir laiku skirta tinkamo radijo spektro, kad būtų remiamas Sąjungos politikos tikslų įgyvendinimas ir būtų kuo geriau patenkintas didėjantis belaidžių ryšių perduodamo duomenų srauto poreikis, taip sudarant sąlygas komercinių ir viešųjų paslaugų plėtojimui, atsižvelgiant į tokius svarbius bendro intereso tikslus kaip kultūrų įvairovė ir žiniasklaidos pliuralizmas; tuo tikslu reikėtų dėti visas pastangas, siekiant ne vėliau kaip 2015 m., remiantis 9 straipsnyje nustatytu aprašu, nustatyti bent 1 200 MHz tinkamą radijo spektrą. Į tą dydį įtraukiamas ir jau naudojamas radijo spektras;
- c) įveikti skaitmeninę atskirtį ir prisidėti prie Europos skaitmeninės darbotvarkės tikslų įgyvendinimo, skatinant, kad ne vėliau kaip 2020 m. visi Sąjungos piliečiai turėtų prieigą prie bent 30 Mb/s spartos plačiajuosčio ryšio, ir sudarant galimybę Sąjungai turėti patį sparčiausią ir didžiausio pajėgumo plačiajuosčių ryšių;
- d) belaidžio elektroninės komunikacijos plačiajuosčio ryšio paslaugoms atlaisvinti pakankamai radijo spektro ekonomiškai perspektyviose dažnių juostose, kad tos paslaugos būtų plačiai prieinamos, ir taip sudaryti galimybes Sąjungai pirmauti šioje srityje;
- e) padidinti judriojo plačiajuosčio ryšio pajėgumus ir taip užtikrinti galimybes ir komerciniam, ir viešajam sektoriui;
- f) skatinti inovacijas ir investicijas, pasitelkiant didesnę radijo spektro naudojimo sąlygų lankstumą, nuosekliai visoje Sąjungoje taikant technologijų ir paslaugų neutralumo principus technologinių sprendimų, kurie gali būti priimti, atžvilgiu ir užtikrinant pakankamą reguliavimo nuspėjamumą, kaip, *inter alia*, yra numatyta pagal elektroninių ryšių reguliavimo sistemą, atlaisvinant suderintą radijo spektrą naujoms pažangiosioms technologijoms ir suteikiant galimybę prekiauti radijo spektro naudojimo teisėmis, taip sudarant galimybes ateityje plėtoti visoje Sąjungoje teikiamas skaitmenines paslaugas;
- g) sudaryti palankesnes sąlygas gauti lengvą prieigą prie radijo spektro naudojantis elektroninių ryšių bendrųjų leidimų teikiamais privalumais pagal Direktyvos 2002/20/EB 5 straipsnį;
- h) skatinti dalijimąsi pasyviąja infrastruktūra, jei tai atitinka proporcingumo ir nediskriminavimo principus, kaip numatyta Direktyvos 2002/21/EB 12 straipsnyje;
- i) išlaikyti ir plėtoti veiksmingą konkurenciją, ypač elektroninių ryšių paslaugų srityje, siekiant *ex ante* priemonėmis arba *ex post* taisomosiomis priemonėmis užtikrinti, kad tam tikros įmonės nekaupytų pernelyg daug radijo dažnių naudojimo teisių, jei tai daro didelę žalą konkurencijai;
- j) siekiant skatinti ekonomikos augimą ir masto ekonomiją Sąjungos lygmeniu, mažinti vidaus rinkos suskaidymą ir visapusiškai išnaudoti jos potencialą, atitinkamais atvejais geriau koordinuojant ir derinant radijo spektro naudojimo ir prieinamumo prie jo technines sąlygas;
- k) vengti kitų radijo arba ne radijo prietaisų žalingųjų trukdžių arba trikdžių, *inter alia*, sudarant palankesnes sąlygas rengti standartus, kurie prisidėtų prie veiksmingo radijo spektro naudojimo, ir padidinant imtuvų atsparumą trukdžiams, ypač atsižvelgiant į radijo prietaisų ir taikomųjų sistemų suminį poveikį didėjant jų stiprumui ir tankumui;
- l) skatinti naujų vartotojams skirtų produktų ir technologijų prieinamumą, siekiant užtikrinti vartotojų paramą perėjimui prie skaitmeninių technologijų ir efektyvų vadinamųjų skaitmeninių dividendų naudojimą;
- m) mažinti Sąjungos išmetamą anglies pėdsaką didinant techninį ir energetinį belaidžių ryšių tinklų ir įrangos našumą.

4 straipsnis

Didesnis veiksmingumas ir lankstumas

1. Bendradarbiaudamos su Komisija, valstybės narės prireikus skatina kolektyvinį ir pasidalijamąjį radijo spektro naudojimą.

Valstybės narės taip pat skatina plėtoti esamas ir naujas technologijas, pavyzdžiui, kognityvųjį radiją, įskaitant technologijas, kuriose naudojamos vadinamosios baltosios dėmės.

2. Valstybės narės ir Komisija bendradarbiauja, siekdamos užtikrinti kuo lankstesnį radijo spektro naudojimą, skatinti inovacijas ir investicijas, sudarydamos galimybę naudoti naujas technologijas ir perduodamos ar nuomodamos radijo spektro naudojimo teises.

3. Valstybės narės ir Komisija bendradarbiauja, skatindamos radijo įrangai ir telekomunikacijų galiniams įrenginiams taikomų standartų rengimą ir suderinimą, taip pat elektrinės ir elektroninės įrangos ir tinklų standartus, prireikus remdamosi atitinkamoms standartizavimo įstaigoms Komisijos suteikiamais standartizavimo įgaliojimais. Ypač daug dėmesio taip pat skiriama įrangos, kuria naudosis neįgalūs asmenys, standartams.

4. Valstybės narės skatina MTP veiklą, susijusią su tokiomis naujomis technologijomis kaip kognityviosios technologijos ir geolokacijos duomenų bazės.

5. Valstybės narės atitinkamais atvejais nustato radijo spektro naudojimo teisių suteikimo atrankos kriterijus ir procedūras, kuriomis būtų skatinama konkurencija, investicijos ir radijo spektro kaip viešosios gėrybės veiksmingas naudojimas, taip pat skatinamas naujų ir dabartinių paslaugų ir prietaisų veikimas vienu metu. Valstybės narės skatina, kad tinklams, prietaisams ir naudotojų taikomosioms sistemoms reikalingas radijo spektras būtų nuolat naudojamas veiksmingai.

6. Kai to reikia siekiant užtikrinti, kad radijo spektro naudojimo teisėmis būtų naudojamosi veiksmingai ir kad nebūtų kaupiamas radijo spektras, valstybės narės gali apsvarstyti galimybę imtis tinkamų priemonių, pavyzdžiui, taikyti pinigines baudas, skatinamųjų mokesčių priemonių panaudojimą arba teisių atėmimą. Tokios priemonės nustatomos ir taikomos skaidriai, nediskriminuojant ir proporcingai.

7. Elektroninių ryšių paslaugų srityje, siekdamas užtikrinti kuo didesnio pajėgumo ir spartos plačiajuosčių ryšių, valstybės narės, laikydamosi Direktyvos 2002/20/EB, ne vėliau kaip 2013 m. sausio 1 d. patvirtina paskirstymo ir leidimų suteikimo priemones, kurių reikia plačiajuosčio ryšio paslaugoms plėtoti.

8. Kad būtų išvengta galimo vidaus rinkos suskaidymo dėl skirtingų atrankos kriterijų ir procedūrų, pagal kurias suderintas radijo spektras skiriamas elektroninių ryšių paslaugoms teikti ir pagal kurias visose valstybėse narėse leidžiama prekyba tomis juostomis, kaip nustatyta Direktyvos 2002/21/EB 9b straipsnyje, Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir laikydama si subsidiarumo principo, sudaro palankesnes sąlygas nustatyti geriausią praktiką, susijusią su leidimų išdavimo sąlygomis ir procedūromis, ir dalytis tokios praktikos pavyzdžiais, skatina dalintis informacija, susijusia su tokiu radijo spektru, kad visoje Sąjungoje, vadovaujantis technologijų ir paslaugų neutralumo principais, būtų padidintas nuoseklumas.

5 straipsnis

Konkurencija

1. Valstybės narės, vadovaudamosi direktyvomis 2002/20/EB ir 2002/21/EB, skatina veiksmingą konkurenciją ir užtikrina, kad elektroninių ryšių paslaugų vidaus rinkoje konkurencija nebūtų iškreipta.

Privačių elektroninių ryšių tinklų naudotojams suteikdamos radijo spektro naudojimo teises, jos taip pat atsižvelgia į konkurencijos klausimus.

2. Siekiant 1 dalies pirmos pastraipos tikslų ir nedarant poveikio konkurencijos taisyklių taikymui ir priemonėms, kurias valstybės narės patvirtino, kad būtų pasiektas bendrojo intereso tikslas pagal Direktyvos 2002/21/EB 9 straipsnio 4 dalį, valstybės narės gali, *inter alia*, patvirtinti priemones:

- apribojančias radijo spektro, kurio naudojimo teisės suteikiamos vienai įmonei, kiekį arba tokias naudojimo teises susiejiančias su tam tikromis sąlygomis, pavyzdžiui, įpareigojimu teikti didmeninę prieigą, nacionalinį ar regioninį tarp-tinklinį ryšį tam tikrose dažnių juostose arba tam tikrose panašių charakteristikų juostų grupėse, pavyzdžiui, žemiau 1 GHz ribos esančiose dažnių juostose, skirtose elektroninių ryšių paslaugoms. Tokias papildomas sąlygas gali nustatyti tik kompetentingos nacionalinės institucijos;
- rezervuojančias, jeigu tai yra tinkama atsižvelgiant į padėtį nacionalinėje rinkoje, tam tikrą dažnių juostos arba juostų grupės dalį, kuri galėtų būti paskirta naujiems rinkos dalyviams;
- nesuteikiančias naujų radijo spektro naudojimo teisių arba neleidžiančias naudoti radijo spektro pagal naują paskirtį tam tikrose dažnių juostose, arba susiejiančias naujų naudojimo teisių suteikimą arba leidimą naudoti radijo spektrą pagal naują paskirtį su tam tikromis sąlygomis, siekdamas išvengti konkurencijos iškreipimo dėl naudojimo teisių skyrimo, perdavimo arba kaupimo;
- uždraudžiančias perduoti radijo spektro naudojimo teises, kurioms netaikomos nacionalinės arba Sąjungos bendrovių susijungimo kontrolės priemonės, arba nustatančias jų perdavimo sąlygas, jeigu dėl tokių perdavimų galėtų būti padaryta didelė žala konkurencijai;

e) pagal Direktyvą 2002/20/EB iš dalies keičiančias galiojančias teises, kai to reikia siekiant *ex post* ištaisyti konkurencijos iškreipimą, atsiradusį dėl radijo dažnių naudojimo teisių perdavimo ar kaupimo.

3. Kai valstybės narės nori patvirtinti šio straipsnio 2 dalyje nurodytas priemones, jos veikia laikydamosi procedūrų, kurios taikomos nustatant ar keičiant tokias sąlygas, susijusias su radijo spektro naudojimo teisėmis, kurios nustatytos Direktyvoje 2002/20/EB.

4. Valstybės narės užtikrina, kad elektroninių ryšių paslaugų leidimų suteikimo ir atrankos procedūromis būtų skatinama veiksminga konkurencija, siekiant naudoti piliečiams, vartotojams ir įmonėms Sąjungoje.

6 straipsnis

Radijo spektro, skirto belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui, poreikis

1. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija, imasi visų būtinų priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad Sąjungoje pakankamai radijo spektro būtų suteikta aprėpties ir pajėgumų tikslais, siekiant suteikti Sąjungai galimybę turėti sparčiausią plačiajuosčių ryšių pasaulyje, sudarant sąlygas tam, kad pasitelkiant belaides taikomas sistemas ir Europos pirmavimą naujų paslaugų srityje būtų veiksmingai prisidėta prie ekonomikos augimo, ir prisidėta siekiant įgyvendinti tikslą, kad ne vėliau kaip 2020 m. visi piliečiai galėtų naudotis ne lėtesniu kaip 30 Mb/s spartos plačiajuosčiu ryšiu.

2. Valstybės narės suteikia galimybę naudotis dažnių juostomis, nurodytomis sprendimuose 2008/411/EB (3,4–3,8 GHz), 2008/477/EB (2,5–2,69 GHz) ir 2009/766/EB (900–1 800 MHz), tuose sprendimuose apibūdintomis sąlygomis, kad būtų skatinamos platesnės galimybės naudotis belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugomis piliečių ir vartotojų Sąjungoje naudai. Atsižvelgdamos į paklausą rinkoje, valstybės narės įvykdo leidimų suteikimo procedūras ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d., nedarydamos poveikio vykdomam paslaugų diegimui ir taikydamos sąlygas, kuriomis vartotojams būtų suteikta lengva prieiga prie belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugų.

3. Valstybės narės skatina elektroninių ryšių paslaugų teikėjus nuolat vykdyti jų tinklų atnaujinimą pagal naujausias ir efektyviausias technologijas, kad jie sukurtų savo radijo spektro dividendus pagal paslaugų ir technologijų neutralumo principą.

4. Ne vėliau kaip 2013 m. sausio 1 d. valstybės narės įvykdo leidimų suteikimo procedūras, kad 800 MHz dažnių juosta būtų galima naudoti elektroninių ryšių paslaugoms. Gavusi atitinkamos valstybės narės tinkamai pagrįstą prašymą, Komisija leidžia iki 2015 m. gruodžio 31 d. taikyti specialias nukrypti leidžiančias nuostatas valstybėse narėse, kuriose dėl išskirtinių nacionalinių ar vietos aplinkybių arba dėl tarpvalstybinio dažnių derinimo problemų šia dažnių juosta nebūtų galima naudotis.

Jeigu po 2015 m. gruodžio 31 d. tebėra valstybės narės pagrįstų tarpvalstybinio dažnių derinimo problemų su viena ar keliomis šalimis, įskaitant šalis kandidates ar stojančiąsias šalis, ir dėl šių problemų negalima naudotis 800 MHz dažnių juosta, Komisija kasmet suteikia išskirtines nukrypti leidžiančias nuostatas tol, kol tokios problemos bus pašalintos.

Valstybės narės, kurioms suteikiamos pirmoje ar antroje pastraipose nurodytos nukrypti leidžiančios nuostatos, užtikrina, kad tai, jog naudojama 800 MHz dažnių juosta, nereikštų, kad kaimyninėse valstybėse narėse šios dažnių juostos nebūtų galima naudoti kitoms elektroninių ryšių paslaugoms nei transliavimas.

Ši dalis taip pat taikoma radijo spektro derinimo problemoms Kipro Respublikoje, kylančioms dėl to, kad Kipro Vyriausybė užkirstas kelias veiksmingai kontroliuoti dalį savo teritorijos.

5. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija, nuolat vykdo belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugų pajėgumų poreikių stebėseną. Remdamasi 9 straipsnio 4 dalyje nurodytos analizės rezultatais, Komisija įvertina, ar reikia imtis veiksmų siekiant suderinti papildomas dažnių juostas, ir ne vėliau kaip 2015 m. sausio 1 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai atskaitą šiuo klausimu.

Valstybės narės gali užtikrinti, kad atitinkamai atvejais perėjimo arba radijo spektro naudojimo persikirstymo tiesioginės išlaidos būtų tinkamai kompensuojamos pagal nacionalinę teisę ir vadovaujantis Sąjungos teise.

6. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija, atitinkamai atvejais skatina prieigą prie plačiajuosčio ryšio paslaugų, kurioms naudojama 800 MHz dažnių juosta, atokiose ir retai apgyvendintose vietovėse. Tai darydamos valstybės narės nagrinėja įvairius būdus ir atitinkamai atvejais imasi techninių ir reguliavimo priemonių, siekdamos užtikrinti, kad atlaisvinus 800 MHz dažnių juostą nebūtų padarytas neigiamas poveikis programų kūrimo ir specialiųjų renginių (toliau – PMSE) įrangos naudotojams.

7. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, įvertina, ar pagrįsta ir įmanoma nelicencijuojamo radijo spektro paskirstymą taikyti ir belaidės prieigos sistemoms, įskaitant radijo ryšio vietinius tinklus.

8. Valstybės narės leidžia perduoti arba nuomoti radijo spektro naudojimo teises šiose suderintose dažnių juostose: 790–862 MHz, 880–915 MHz, 925–960 MHz, 1 710–1 785 MHz, 1 805–1 880 MHz, 1 900–1 980 MHz, 2 010–2 025 MHz, 2 110–2 170 MHz, 2,5–2,69 GHz ir 3,4–3,8 GHz.

9. Siekdamas užtikrinti, kad visi piliečiai turėtų prieigą prie pažangiųjų skaitmeninių paslaugų, įskaitant plačiajuosčių ryšių, visų pirma atokiose ir retai apgyvendintose vietovėse, valstybės narės ir Komisija gali išnagrinėti, ar yra pakankamai radijo spektro, kad būtų galima teikti plačiajuosčio palydovinio ryšio paslaugas, kuriomis sudaroma galimybė turėti prieigą prie interneto.

10. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija, išnagrinėja galimybę išplėsti pikocelių ir femtocelių prieinamumą ir naudojimą. Jos turi visapusiškai atsižvelgti į šių korinio ryšio bazinių stočių ir pasidalijamojo bei nelicencijuojamo radijo spektro naudojimo potencialą siekiant suteikti pagrindą belaidžiams jungliesiems tinklams, kuriems gali tekti esminis vaidmuo įveikiant skaitmeninę atskirtį.

7 straipsnis

Radijo spektro naudojimo poreikis vykdant kitų belaidžio ryšio sričių politiką

Siekiant remti tolesnį Sąjungos piliečiams teikiamų novatoriškų audiovizualinių žiniasklaidos ir kitų paslaugų plėtojimą, atsižvelgiant į bendrosios skaitmeninės rinkos teikiamą ekonominę ir socialinę naudą, valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija, siekia užtikrinti, kad pakankamą radijo spektro dalį būtų galima naudoti tokioms palydovinio ir antžeminio ryšio paslaugoms teikti, jeigu toks poreikis yra aiškiai pagrįstas.

8 straipsnis

Radijo spektro naudojimo poreikis vykdant kitų konkrečių sričių Sąjungos politiką

1. Valstybės narės ir Komisija užtikrina radijo spektro prieinamumą ir saugo radijo dažnius, kurie yra būtini Žemės atmosferai ir paviršiuvi stebėti, kad būtų galima kurti ir naudoti kosmoso taikmenas ir tobulinti transporto sistemas, visų pirma skirtus pasaulinei civilinei palydovinės navigacijos sistemai, sukurtai pagal Galileo programą⁽¹⁾, ir Europos Žemės stebėsenos programai (GMES)⁽²⁾, taip pat intelektinėms transporto saugos ir transporto valdymo sistemoms.

2. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija atlieka tyrimus dėl radijo spektrui naudoti reikiamos energijos taupymo, siekiant prisidėti prie anglies dioksido kiekio mažinimu grindžiamos politikos, ir svarsto galimybes suteikti radijo spektrą belaidžio ryšio technologijoms, kurios gali padėti sutautyti kituose paskirstymo tinkluose, pavyzdžiui, vandentiekio tinkluose, vartojamą energiją ir padidinti jos vartojimo efektyvumą, įskaitant pažangiuosius elektros energijos tinklus ir pažangiąsias matavimo sistemas.

3. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, siekia užtikrinti, kad suderintomis sąlygomis būtų suteikta pakankamai radijo spektro siekiant remti saugos paslaugų plėtojimą ir laisvą susijusių prietaisų apyvartą, taip pat inovacinių sąveikiųjų sprendimų kūrimą visuomenės saugos ir apsaugos, civilinės saugos ir pagalbos nelaimės atveju srityse.

4. Valstybės narės ir Komisija bendradarbiauja su mokslo ir akademinė bendruomene, kad nustatytų mokslinių tyrimų ir plėtros iniciatyvas ir inovacines taikomas sistemas, kurios galėtų padaryti didelį socialinį bei ekonominį poveikį ir (arba) suteikti investavimo galimybių, apvarsto tokių taikomųjų sistemų radijo spektro poreikį ir prirėikus apvarsto galimybę skirti tokioms taikomosioms sistemoms pakankamai radijo spektro suderintomis techninėmis sąlygomis ir užtikrinant kuo mažesnę administracinę našta.

⁽¹⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 683/2008 dėl tolesnio Europos palydovinės navigacijos programų (EGNOS ir Galileo) įgyvendinimo (OL L 196, 2008 7 24, p. 1).

⁽²⁾ 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 911/2010 dėl Europos Žemės stebėsenos programos (GMES) ir jos pradinės praktinės veiklos 2011–2013 m. (OL L 276, 2010 10 20, p. 1).

5. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija, siekia užtikrinti, kad, vadovaujantis Sąjungos tikslais gerinti vidaus rinkos integraciją bei kultūros prieinamumą, reikiamos dažnių juostos būtų skirtos PMSE įrangai.

6. Valstybės narės ir Komisija siekia užtikrinti, kad radijo spektrą būtų galima naudoti radijo dažninio atpažinimo (RDA) ir kitoms daiktų interneto (DI) bevielio ryšio technologijoms, ir bendradarbiauja skatindamos rengti standartus bei derinti radijo spektro paskirstymą DI ryšiui visose valstybėse narėse.

9 straipsnis

Aprašas

1. Nustatomas dabartinio radijo spektro naudojimo tiek komerciniai, tiek viešaisiais tikslais aprašas.

Aprašo tikslai yra šie:

- a) sudaryti galimybes nustatyti tas dažnių juostas, kuriose dabartinio radijo spektro naudojimo veiksmingumas galėtų būti padidintas;
- b) padėti identifikuoti tas dažnių juostas, kurios galėtų būti tinkamos perskirstyti, ir radijo spektro pasidalijamojo naudojimo galimybes siekiant remti šiame sprendime nustatytą Sąjungos politiką, kartu atsižvelgiant į būsimą radijo spektro poreikį remiantis, *inter alia*, vartotojų ir operatorių reikmėmis, taip pat į tokių reikmių patenkinimo galimybę;
- c) padėti išanalizuoti įvairias radijo spektro naudojimo rūšis (tiek privatus, tiek viešojo sektorių naudotojų);
- d) padėti identifikuoti tas dažnių juostas, kurias būtų galima paskirti arba perskirstyti siekiant padidinti jų naudojimo veiksmingumą, skatinti inovacijas ir stiprinti konkurenciją vidaus rinkoje, nagrinėti naujas radijo spektro pasidalijamojo naudojimo galimybes tiek privatus, tiek viešojo sektorių naudotojų naudai, kartu atsižvelgiant į galimą teigiamą ir neigiamą paskirstymo arba perskirstymo poveikį dabartiniams tokių juostų ir gretimų juostų naudotojams.

2. Siekdama užtikrinti vienodą šio straipsnio 1 dalies įgyvendinimą, Komisija, kuo labiau atsižvelgdama į Radijo spektro politikos grupės nuomonę, ne vėliau kaip 2013 m. liepos 1 d. priima šiuos įgyvendinimo aktus:

- a) siekiant parengti praktines sąlygas ir vienodus formatus, kurie būtų taikomi valstybėms narėms renkant duomenis apie dabartinį radijo spektro naudojimą ir teikiant tokius duomenis Komisijai, su sąlyga, kad būtų laikomasi Sprendimo Nr. 676/2002/EB 8 straipsnyje nustatytų verslo konfidencialumo taisyklių ir gerbiama valstybių narių teisė neperduoti konfidencialios informacijos, atsižvelgiant į siekį kuo labiau sumažinti administracinę našta ir sušvelninti įpareigo-

jimus, kurie pagal kitą Sąjungos teisę šiuo metu taikomi valstybėms narėms, visų pirma įpareigojimus suteikti konkrečios informacijos;

- b) siekiant parengti technologinių tendencijų, radijo spektro būsimo poreikio ir paklausos tose Sąjungos politikos srityse, kurioms taikomas šis sprendimas, analizės metodiką, visų pirma tų paslaugų atveju, kurios galėtų veikti 400 MHz–6 GHz dažnių diapazone, kad būtų nustatyti svarbūs plėtojami ir galimi radijo spektro naudojimo būdai.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 13 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Komisija administruoja 1 dalyje nurodytą aprašą, vadovaudamasi 2 dalyje nurodytais įgyvendinimo aktais.

4. Komisija atlieka technologinių tendencijų, radijo spektro būsimo poreikio ir paklausos analizę vadovaudamasi 2 dalies b punkte nurodytais įgyvendinimo aktais. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai tos analizės rezultatų ataskaitą.

10 straipsnis

Tarptautinės derybos

1. Tarptautinėse derybose radijo spektro klausimais taikomi šie principai:

- a) jeigu tarptautinių derybų dalykas patenka į Sąjungos kompetencijos sritį, Sąjungos pozicija nustatoma vadovaujantis Sąjungos teise;
- b) jeigu tarptautinių derybų dalykas iš dalies patenka į Sąjungos kompetencijos sritį ir iš dalies – į valstybių narių kompetencijos sritį, Sąjunga ir valstybės narės siekia nustatyti bendrąją poziciją, vadovaudamasi lojalaus bendradarbiavimo principo reikalavimais.

Taikant pirmos pastraipos b punktą, Sąjunga ir valstybės narės bendradarbiauja, vadovaudamasi vieningo atstovavimo Sąjungai ir jos valstybėms narėms tarptautiniu mastu principu.

2. Valstybių narių prašymu Sąjunga teikia joms teisinę, politinę ir techninę paramą, kad radijo spektro derinimo klausimai su Sąjungos kaimyninėmis šalimis, įskaitant šalis kandidates ir stojančiąsias šalis, būtų sprendžiami tokiu būdu, kad atitinkamos valstybės narės galėtų laikytis savo įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę. Teikdama tokią paramą, Sąjunga naudojami visais savo teisiniais ir politiniais įgaliojimais, siekdama skatinti Sąjungos politikos įgyvendinimą.

Siekdama užtikrinti Sąjungos radijo spektro politikos tikslų įgyvendinimą, Sąjunga taip pat remia trečiųjų šalių pastangas radijo spektro valdymą įgyvendinti taip, kad jis būtų suderinamas su Sąjungos radijo spektro valdymu.

3. Dvišaliu arba daugiašaliu pagrindu derėdamosi su trečiojomis šalimis, valstybės narės turi laikytis išsipareigojimų pagal Sąjungos teisę. Pasirašydamos dokumentus arba kitokiais būdais prisiimdamos tarptautinius su radijo spektru susijusius išsipareigojimus, valstybės narės prie pasirašomo dokumento arba kito priėmimo akto prideda bendrą deklaraciją, kurioje pareiškia, kad jos įgyvendins tokius tarptautinius susitarimus arba vykdys tokius tarptautinius išsipareigojimus laikydamosi savo išsipareigojimų pagal Europos Sąjungos sutartį ir Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo.

11 straipsnis

Įvairių įstaigų bendradarbiavimas

1. Komisija ir valstybės narės bendradarbiauja stiprindamos esamą institucinę struktūrą, kad būtų skatinamas radijo spektro valdymo koordinavimas Sąjungos lygmeniu, be kita ko, sprendžiant dviem arba kelioms valstybėms narėms tiesiogiai aktualius klausimus, siekdamas, kad būtų plėtojama vidaus rinka ir užtikrinta, kad Sąjungos radijo spektro politikos tikslai būtų visiškai įgyvendinti.

2. Komisija ir valstybės narės skatina standartizavimo įstaigas, CEPT, Komisijos Jungtinių tyrimų centrą ir visas susijusias Šalis glaudžiai bendradarbiauti techniniais klausimais, kad būtų skatinamas efektyvus radijo spektro naudojimas. Tuo tikslu jos radijo spektro valdymą ir standartizavimą nuosekliai sieja taip, kad būtų stiprinama vidaus rinka.

12 straipsnis

Viešos konsultacijos

Prireikus Komisija organizuoja viešas konsultacijas, kad surinktų visų suinteresuotųjų šalių ir plačiosios visuomenės nuomones apie radijo spektro naudojimą Sąjungoje.

13 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Radijo spektro komitetas, įsteigtas pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB. Tas komitetas – komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis. Jei komitetas nuomonės nepateikia,

Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamentas (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

14 straipsnis

Politikos kryptių ir tikslų laikymasis

Jei šiame sprendime nenurodyta kitaip, valstybės narės jame nustatytas politikos kryptis ir tikslus pradeda taikyti ne vėliau kaip 2015 m. liepos 1 d.

15 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir peržiūra

Ne vėliau kaip 2014 m. balandžio 10 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pagal šį sprendimą vykdytos veiklos ir patvirtintų priemonių ataskaitą.

Valstybės narės pateikia Komisijai visą šio sprendimo taikymui peržiūrėti būtiną informaciją.

Ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 31 d. Komisija atlieka šio sprendimo taikymo peržiūrą.

16 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

17 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2012 m. kovo 14 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkas

N. WAMMEN